

باسمه تعالی

درس آیین دادرسی مدنی (مقطع کارشناسی ارشد حقوق خصوصی)

استاد: محمد مهدی مقدادی. دانشیار دپارتمان حقوق دانشگاه مفید

معرفی درس:

آیین دادرسی مدنی، مجموعه اصول، قواعد و مقرراتی است که در رسیدگی به اختلافات و دعاوی حقوقی توسط طرفین و مرجع حل اختلاف (دادرس و اشخاص مرتبط به امر دادرسی) باید رعایت و اجرا شود. در دوره کارشناسی طی شش واحد با این مجموعه آشنا شدیم و درباره مقدمات و اصول دادرسی مدنی، شیوه رسیدگی، مراحل و طواری دادرسی و ادله دعوا به تفصیل بحث کردیم. اینک با درس حاضر (آیین دادرسی مدنی کارشناسی ارشد) فرصت مناسبی فراهم شده با تعمق و بررسی نظام مسائل دادرسی مدنی در ایران، و با بهره گیری از مطالعات تطبیقی، و آگاهی از تحولات و دستاوردهای نوین در عرصه دادرسی های مدنی را شناسایی و بر پایه موازین فقهی و حقوقی تحلیل و ارزیابی کرده و راهکارهای موثر را برای اصلاح و ارتقای نظام قضایی و سیستم دادرسی مدنی ارائه کنیم.

اهمیت درس: نظام دادرسی و قضایی ما با وجد تلاش ها و زحمات، دچار برخی آسیب ها و مشکلات مهم است (تورم سازمانی و ضعف ساختاری، اطاله رسیدگی، تعدد رسیدگی و عدم اتقان آراء، و...) و بی تردید نمی توان ادعا کرد که نظامی موفق، کارآمد و حتی کاملاً برخاسته از شریعت و فقه ماست، بلکه خاستگاه بسیاری از امور ساختاری، مقررات و حتی اصول آن اقتباسی است که از حقوق خارجی از جمله آیین دادرسی فرانسه انجام شده و بعداً هم رها شده و حتی روزآمد هم نشده است. بنابراین باید ضمن شناخت نظام مسائل آیین دادرسی مدنی و شیوه حل آن، با استفاده از تحولات و تجارب موفق (توسط مطالعات تطبیقی) و نیز فقه اسلامی به رفع کاستی ها و حل مسائل و ارتقای نظام دادرسی پرداخت؛ چه این که در منابع شریعت اسلامی و معارف اهل بیت (ع) قواعد و آموزه های ارزشمندی در خصوص نظام قضایی و دادرسی وجود دارد که بر پایه آن ها و متناسب با تحولات و نیازهای روز، می توان الگوی دادرسی اسلامی مطلوب و جامع را ترسیم یا تعدیل کرد. از این رو، در این درس می کوشیم ضمن فهم دقیق این مسائل، روش مطالعه و حل آن را (با بیان شیوه درست مطالعه تطبیقی، منابع مربوط و متد مناسب) تبیین کرده و با کمک شما نمونه های مهمی را نیز تحلیل بررسی کنیم.

هدف درس: بررسی نظام مسائل دادرسی مدنی ج.ا. ایران و تحلیل مهم ترین تحولات و پیشرفت ها در زمینه دادرسی های مدنی در سیستم های قضایی پیشرو و تحلیل و ارزیابی آن بر پایه موازین فقهی و حقوقی

سرفصل های درس:

۱. شیوه مساله شناسی ، مطالعه تطبیقی و روش تحلیل و نتیجه گیری (دو جلسه)

۲. اصول دادرسی مدنی و استانداردهای رسیدگی عادلانه در مقررات فراملی و بین المللی (سه جلسه)

۳. راه حل های جایگزین حل و فصل اختلاف (A.D.R) و تحولات آن و راهکارهای نهادهای سازش در حقوق تطبیقی (دو جلسه)

۴. معاضدت حقوقی (Legal Aid) در حقوق تطبیقی (دو جلسه)

۵. تحولات اداره جریان رسیدگی در دادرسی های مدنی (یک جلسه)

۵. ترمیم دادرسی (یک جلسه)

۶. بررسی تطبیقی نهاد دوست دادگاه (Amicus Curiae) (یک جلسه)

۷. بررسی تطبیقی دادرسی کدخدامنشانه (Amiable Composition) (یک جلسه)

۸. بررسی موارد دیگر با همکاری و ارائه دانشجویان (سه جلسه)

منابع درس و امتحان:

مطالب تدریس شده در کلاس ، کتاب معاضدت حقوقی ، مقالاتی که تقدیم می شوند.

ارزیابی و امتحان:

فعالیت کلاسی: تا دو نمره

تحقیق (مقاله) و ارائه کنفرانس: شش نمره

مقاله باید در چارچوب مباحث درس، با هماهنگی قبلی طرح اجمالی و اخذ تایید و مطابق استانداردها بین ۴ تا ۶ هزار کلمه باشد.

آزمون پایان ترم: دوازده نمره

منابع:

- فقه القضاء آیه الله العظمی موسوی اردبیلی
- آیین دادرسی فراملی
- قانون آیین دادرسی مدنی فرانسه
- اداره جریان دادرسی مدنی / دکتر حسن محسنی
- معاضدت حقوقی / محمد مهدی مقدادی
- شیوه های جایگزین حل و فصل اختلاف / دکتر یوسف درویشی هویدا
- Civil Procedure: Commentary and Materials
- Federal Rules of Civil Procedure: With Selected Statutes, Cases, and Other Materials
- The Dynamism of Civil Procedure - Global Trends and Developments
- مقالاتی که معرفی می شوند .

برقراری ارتباط: mmeghdadim@gmail.com

اتاق ۱۹ C۴